

**LEKCJE JĘZYKA OJCZYSTEGO
HERKUNFTSSPRACHENUNTERRICHT (HSU)**

POLSKI/POLNISCH

Czym są lekcje języka ojczystego (Herkunftssprachenunterricht – HSU)?

Dlaczego ważne jest, aby dzieci i młodzież uczyły się języka ojczystego w niemieckiej szkole?

Jaką rolę odgrywa HSU w szkole?

Lekcje języka ojczystego w Hamburgu są oferowane przez Urząd ds. Szkół i Kształcenia Zawodowego uczniom, którzy dorastają w środowisku dwu- lub wielojęzycznym. Prowadzone są one na podstawie planów ramowych w wielu szkołach podstawowych, dzielnicowych i w gimnazjach.

Prawie 40% uczniów w Hamburgu dorasta nie posługując się wyłącznie językiem niemieckim, ale są to uczniowie dwu- lub wielojęzyczni. Ten potencjał językowy i kulturowy oraz wiedza są wspierane, utrwalane i rozwijane na lekcjach języka ojczystego. Podczas gdy w niemieckiej szkole podstawą edukacji jest język niemiecki, to na lekcjach HSU uczniowie nabywają umiejętności językowe, które wykraczają poza język używany na co dzień w domu. Uczniowie zdobywają ponadto kompetencje ułatwiające naukę innych języków, w tym języka niemieckiego. Wzmacnia się ich samoświadomość w odniesieniu do ich dwu- lub wielojęzyczności.

Postępy w nauce na lekcjach języka ojczystego ocenia się na podstawie planów ramowych a ocena uwzględniana jest na świadectwie. Dzięki temu uczniowie mogą wykorzystywać wiedzę i umiejętności nabyte podczas HSU w swojej edukacji szkolnej, po spełnieniu określonych warunków nawet do matury.

Jak organizuje się HSU w szkołach? W jakich językach prowadzone są zajęcia?

Urząd Szkolny w Hamburgu jako organ prowadzący szkoły oferuje w szkołach podstawowych i dzielnicowych oraz gimnazjach następujące typy zajęć (patrz zestawienie na stronie 4):

HSU jako zajęcia dodatkowa (HSU typ A)

W HSU można uczestniczyć w szkołach podstawowych, dzielnicowych i gimnazjach w formie dodatkowej oferty edukacyjnej od klasy zerowej do klasy 12. lub 13. Zajęcia często odbywają się w godzinach popołudniowych i obejmują zazwyczaj trzy godziny w tygodniu. Udział uczniów jest dobrowolny, ale po zapisaniu się uczeń jest zobowiązany do uczestnictwa w zajęciach przez co najmniej jeden rok szkolny. Nauczyciel prowadzący przedmiot ocenia wyniki na podstawie planów ramowych, ocenę umieszcza się na świadectwie.

Języki do wyboru: albański, arabski, bośniacki, chiński, farski, włoski, polski, portugalski, rosyjski i turecki (stan: rok szkolny 2020/21).

HSU jako dodatkowy język (2. lub 3. język obcy, HSU typ B)

Języki ojczyste mogą być wybierane przez uczniów jako przedmiot dodatkowy w szkole dzielnicowej lub jako obowiązkowy przedmiot do wyboru w gimnazjum. Liczba godzin nauczania odpowiada wtedy liczbie godzin przewidzianych na naukę innego języka obcego. Lekcje językowe są oceniane. Często zajęcia te odbywają się w ramach centralnej oferty dla uczniów z kilku szkół i z reguły wymagany jest obowiązkowy udział do ukończenia 10. klasy. Języki te są również nauczane w wyższych klasach szkół średnich i mogą być przedmiotem maturalnym.

Języki do wyboru: arabski, chiński, farski, włoski, polski, portugalski, rosyjski i turecki (stan: rok szkolny 2020/21).

HSU jako przedmiot podstawowy w wyższych klasach szkół średnich (HSU typ D)

Oprócz języka niemieckiego i matematyki w wyższych klasach szkół średnich musi być nauczany jeden język jako obowiązkowy przedmiot podstawowy. Takim przedmiotem podstawowym może być także jeden z poniżej wymienionych języków ojczystych.

Koniecznym warunkiem jest opanowanie języka co najmniej na poziomie B1. Oznacza to, że uczeń najpóźniej od klasy 8. lub 9. brał udział w odpowiednich zajęciach lub uczęszczał na zajęcia pozaszkolne, co może udokumentować. Zajęcia odbywają się w godzinach popołudniowych i grupach międzyszkolnych.

Języki, które mogą być traktowane jako przedmiot podstawowy, to: arabski, chiński, farski, włoski, polski, portugalski, rosyjski i turecki (stan: rok szkolny 2020/21).

Kiedy i gdzie odbywają się lekcje HSU?

SSzkoła udziela informacji o tym, czy i jaki rodzaj HSU oferuje. Jeśli w szkole, do której uczęszcza uczeń, nie ma lekcji języka ojczystego, to może on skorzystać z tzw. oferty centralnej, o ile taka możliwość nauczania istnieje. Informacje o ofertach szkolnych i centralnych oraz formularze zgłoszeniowe dostępne są w szkołach i na stronie internetowej Wydziału Zwiększania Szans Edukacyjnych. Znajduje się tam również aktualne zestawienie wszystkich szkół, które oferują lekcje języka ojczystego: <https://www.hamburg.de/steigerung-der-bildungschancen/14243862>.

Pozostałe informacje – w tym również listę szkół, które aktualnie oferują naukę języków ojczystych HSU – znaleźć można tutaj:

Kto naucza HSU?

Nauczanie języków ojczystych, za które odpowiada Urząd ds. Szkół i Kształcenia Zawodowego, jest prowadzone przez nauczycieli zatrudnionych w szkołach. Z reguły są oni rodzimymi użytkownikami danego języka. Oprócz zajęć dydaktycznych nauczyciele języka ojczystego spełniają zadania związane z mediacją językową i kulturową. Między innymi doradzają rodzicom lub opiekunom, w jaki sposób mogą oni pomagać swoim dzieciom w nauce oraz odpowiadają na pytania dotyczące możliwości kształcenia i preorientacji zawodowej.

Czy można utworzyć nowe punkty nauczania języków ojczystych?

Dyrekcja szkoły może utworzyć nowy punkt nauczania języka ojczystego na wniosek rodziców, jeśli istnieje taka potrzeba i co najmniej 15 uczniów - w wiążący sposób - zgłosi się na dany rok szkolny. Ponadto uwzględnić należy możliwości kadrowe (nauczyciel posiadający odpowiednie kwalifikacje) i odpowiednie zasoby.

W jaki sposób można zapisać się na lekcje języka ojczystego?

Aby wziąć udział w zajęciach, wymagane jest zgłoszenie, które zobowiązuje do regularnego uczestnictwa. Lekcje języka ojczystego rozpoczynają się po wakacjach. Zapisy na zajęcia w kolejnym roku szkolny przyjmowane są przed wakacjami. Informacje o ofertach szkolnych i centralnych oraz o formularzach zgłoszeniowych dostępne są w szkołach i na stronie internetowej Zwiększanie Szans Edukacyjnych (<https://www.hamburg.de/stieg-der-bildungschancen/14243862>).

Czy są jakieś inne oferty nauki języków ojczystych w szkołach w Hamburgu?

Oprócz zajęć z języka ojczystego oferowanych przez urząd szkolny istnieją w Hamburgu następujące możliwości nauki:

oferta edukacyjna
HSU instytucji
verikom

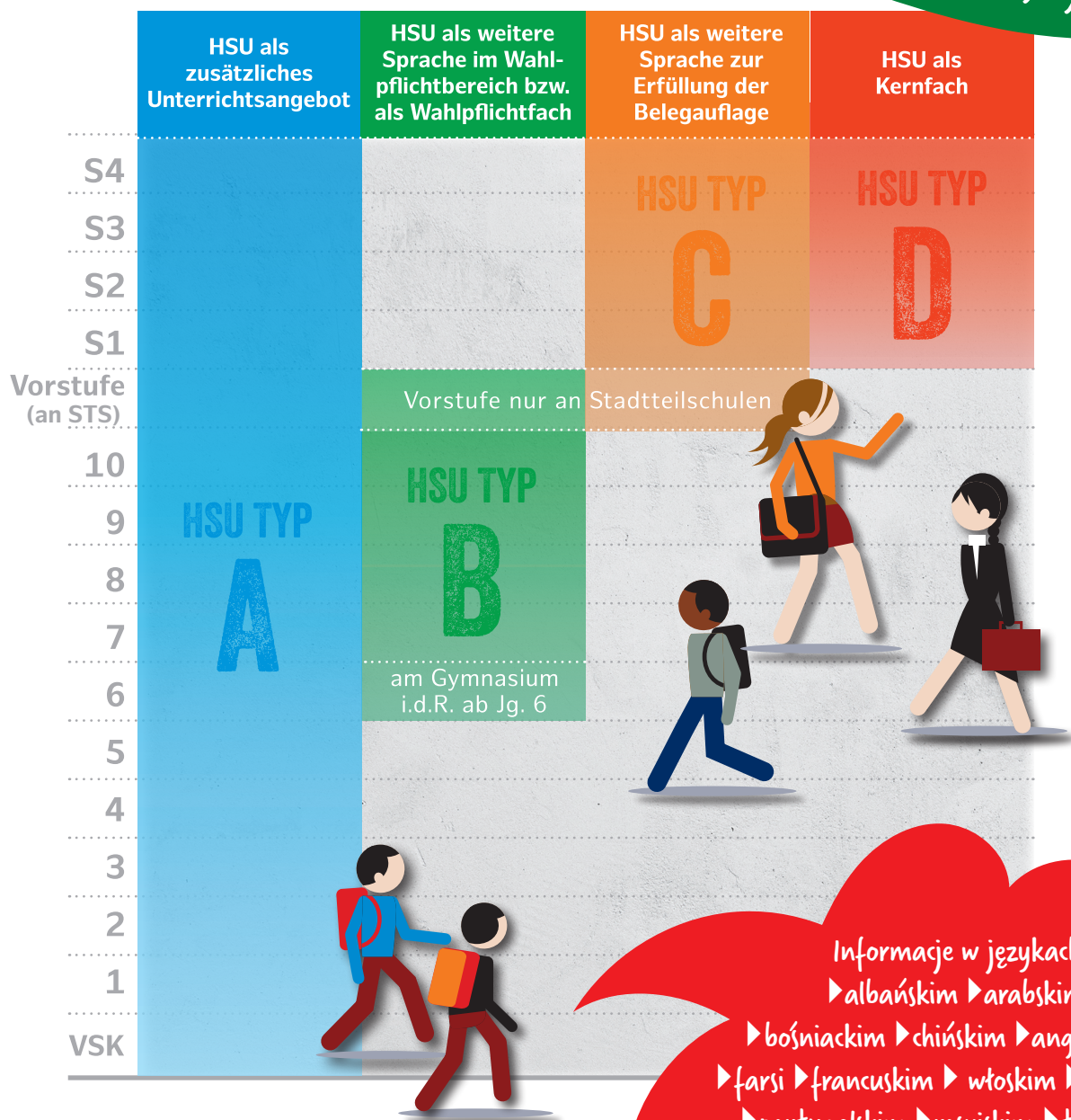
Lekcje konsularne!

Instytucja verikom – Verbund für interkulturelle Kommunikation und Bildung e.V. (Stowarzyszenie na rzecz Komunikacji Międzykulturowej i Edukacji) oferuje naukę niektórych mniej popularnych języków ojczystych. Nauczanie opiera się na planach ramowych, ale wyniki w nauce nie są uwzględniane na świadectwie. Dlatego – w przeciwieństwie do zajęć organizowanych przez urząd szkolny – dobre wyniki w HSU nie mogą rekompensować żadnej innej (złej) oceny na świadectwie. *Obecnie zajęcia prowadzone są w następujących językach: albańskim, aramejskim, dari, farsi, paszto, wietnamskim i twi (stan: rok szkolny 2020/21). Na wniosek istnieje możliwość zorganizowania nauczania innych języków ojczystych.*

Niektóre konsulaty oferują dodatkowe lekcje języka ojczystego (tzw. „lekcje konsularne”). Odbywają się one po skończonych lekcjach i organizowane są na innych zasadach. Nauczyciele prowadzący te zajęcia są delegowani z krajów pochodzenia i pracują zgodnie z programem nauczania obowiązującym w danym kraju. Wyniki w nauce uwzględniane są na świadectwie w formie dodatkowego komentarza. *Obecnie oferowane są lekcje w następujących językach: greckim, chorwackim, portugalskim, serbskim, hiszpańskim i tureckim (stan: rok szkolny 2020/21).*

Rodzaje lekcji języka ojczystego
w szkołach w Hamburgu
(patrz także strona 2 niniejszej ulotki)

Informationen in Sprachen
► albanisch ► arabisch

► bosnisch ► chinesisch ► englisch
► farsi ► französisch ► italienisch ► polnisch
► portugiesisch ► russisch ► türkisch
finden Sie im Internet auf der Seite:

[https://www.hamburg.de/
steigerung-der-bildungschancen/](https://www.hamburg.de/steigerung-der-bildungschancen/)

Pozostałe informacje

Freie und Hansestadt Hamburg
Behörde für Schule und Berufsbildung
Amt für Bildung – Abteilung B3:
Referat: Steigerung der Bildungschancen

Winterhuder Weg 29, 22085 Hamburg
E-Mail: steigerung-der-bildungschancen@bsb.hamburg.de
Web: <https://www.hamburg.de/steigerung-der-bildungschancen/>